

چرا از دخالت فزاینده ایران و عربستان نگران باشیم؟
صفحه ۳

قسمت بیست و چهارم و یابانی
صفحه ۴

سرزمین‌های درهم‌شکسته: جهان عرب چگونه فروپاشید؟

و سوال دیگر این است که با فروکش کردن خطر فعلی، چه اتفاقی در دولت منطقه‌یی کردستان رخ خواهد داد؟ اگر تاریخ را راهنمای خود در نظر بگیریم، پیش‌بینی می‌شود که شکاف...

به منظور رشد تجارت و اقتصاد هموطنان عزیز، عزیزی بانک افتخار دارد تا قروض متوسط خویش را با مبلغ 100000 - 500000 دالر امریکایی، پیشکش نماید. هموطنان عزیز میتوانند از مزایای قرضه مذکور با شرایط سهل مستفید شوند.

www.azizibank.af

1515

یادداشت روز صفحه ۲

آیا کار حکومت در زمینه اصلاح نظام انتخاباتی پایان یافت؟

رییس جمهور غنی پس از ده روز چانه‌زنی برای گزینش اعضای کمیسیون انتخابات و کمیسیون شکایات انتخاباتی، سرانجام فهرست نهایی اعضای این دو کمیسیون را روز گذشته اعلام نمود. از مجموع افراد معرفی شده توسط کمیته‌ی گزینش، رییس جمهور هفت نفر را برای کمیسیون انتخابات و پنج نفر دیگر را برای کمیسیون شکایات انتخاباتی تعیین کرد. مراسم سوگند این افراد هم روز گذشته در ارگ ریاست جمهوری با حضور رییس جمهور و رییس اجرائیه و رییسان مجلسین شورای ملی برگزار گردید. حکومت با تعیین این افراد در کمیسیون‌های انتخاباتی و کمیسیون سمع شکایات انتخاباتی ظاهراً اعلام کرده است که کار حکومت در زمینه ایجاد اصلاحات انتخاباتی به پایان رسیده است. سرور دانش معاون دوم رییس جمهور که مسئولیت اصلاح نظام...

صفحه ۲

اعضای کمیسیون‌های انتخاباتی معرفی شدند

صفحه ۲

خدمات آهنگ بعدی از افغان بیسیم

به بهترین آهنگ‌های
دلخواه تان گوش دهید

30

دقیقه

در بدل 3 افغانی

همین حالا به شماره 6060 به تماس شوید

برای لغو اشتراک: در پیام off و یا stop نوشته و به 6060 ارسال نمایید مدت اعتبار: یک روز

افغان بیسیم
AFGHAN WIRELESS

ارتباط دهنده افغانستان
Connecting Afghanistan

3G Certified Network

@myawcc

www.afghan-wireless.com

152 (24 HRS)

برود، شرایطی که به ایجاد داعش انجامیده بود، در قالب نسلی از مردان جوان ناراضی و بی‌آینده، مانند وقاص حسن، باقی خواهد ماند. آن‌ها هدف و قدرت و وابستگی‌های خود را با برداشتن تفنگ دنبال می‌کنند. هیچ‌چیز به این زودی‌ها درست نخواهد شد.

در سطحی فلسفی‌تر، این سفر به من کمک کرد تا بار دیگر به من یادآور شود که ساختار تمدن‌ها چقدر ظریف و آسیب‌پذیر است، این‌که محافظت از آن به هوشیاری نیاز دارد، و این‌که اگر این ساختار یک بار از هم پاشید، ترمیم آن کاری زمانگیر و پرزحمت است. این درسی است که ما قرار بود پس از آلمان نازی، بوسنی و رواندا آموخته باشیم. اما احتمالاً این درسی است که ما نیاز داریم به‌طور مداوم بیاموزیم.

در سوی دیگر، من آرامش را در قدرت فوق‌العاده‌ی افرادی یافتیم که برای ایجاد تغییر تلاش می‌کردند، و در هیچ‌کدام از افرادی که من با آن‌ها ملاقات کردم، نمونه‌ی بهتر از خلود الزیدی نیافتیم. خلود، جوانترین دختر یک خانواده‌ی سنتی در شهری در عراق، تبدیل به رهبری برجسته شد و در در این میان، خانواده‌اش را تا حدی که برایش امکان داشت از خطر رها نمود. گرچه در این‌جا نیز یک پارادوکس وجود دارد: افرادی مثل خلود هستند که باید سرزمین‌های درهم‌شکسته‌ی خود را مرمت کنند، اما درست همین گروه، شایسته‌ترین افراد این کشورها، در جست‌وجوی زندگی بهتری به سرزمین‌های دیگر سفر می‌کنند. امروز، باخت عراق به نفع اتریش بوده است.

اکنون که من در حال نگارش این مقاله هستم، عراقی‌ها در سراسر این کشور به تدریج در حال بازپس‌گیری شهرهای خود از داعش هستند: رمادی در ماه فبروری و فلوجه در ماه جون بازتصرف شد. برنامه‌ریزی‌ها برای حمله‌ی مشترک نیروهای عراقی و کرد برای بازپس‌گیری موصل، پیشرفت کرده است، و این حمله ممکن است در اوایل اکتبر رخ بدهد. چهره‌ی بی‌بدون شک نقش مهمی در این حمله ایفا خواهد کرد، آذر میرخان است. باین‌حال، برای آذر، مبارزه‌ی واقعی که همان جدایی کامل سرزمینش از جهان عرب است، پس از این جنگ نیز ادامه خواهد داشت. از دیگر پیامدهای این جنگ، پایان سودمندی وقاص حسن برای اسپرکنندگان است. و همان‌گونه که افسر امنیتی کرد با صراحت به من گفته بود، وقاص پس از آن به مقامات عراقی تحویل داده شده و اعدام می‌شود.

در لیبی، مجدی المنغوش درحال ادامه‌ی تحصیل در رشته‌ی مهندسی است، اما اندیشیدن به هرج‌ومرج و ناآرامی‌های کشورش، ایده‌ای تازه در ذهن او خلق کرده است: بازسازی سلطنتی که قذافی در سال ۱۹۶۹ سرنگون کرد. مجدی به من گفت: «درست است که این تمام مشکلات ما را حل نخواهد کرد، اما حداقل با یک پادشاه، ما می‌توانیم یک ملت باشیم». او متعهد است که هر اتفاقی در لیبی رخ بدهد، او بماند و برای بهبود وضعیت کار کند: «من برای هر نوع جدیدی از اتفاقات نامعلوم آینده آماده‌ام».

در شهر درسدن، مجد ابراهیم به‌عنوان یک پناهنده پذیرفته شده است، و بنابراین می‌تواند حداقل برای سه سال آینده در آلمان زندگی کند. او در حال‌حاضر زبان آلمانی می‌آموزد و امیدوار است که در پاییز امسال برای دریافت مدرک ماستری در رشته‌ی مدیریت هتل، به دانشگاه بازگردد.

در مصر، پسر لیلا سويف، علا، سال دوم از حکم پنج ساله‌اش را در زندان سپری می‌کند. دخترش صنعا، در ماه سپتامبر ۲۰۱۵ با حکم عفو ریاست‌جمهوری، پس از ۱۵ ماه از زندان رها شد. باین‌حال، او در ماه می به دلیل عدم پاسخگویی به درخواست دادستان برای انجام یک مصاحبه، به جرم «توهین به قوه‌ی قضاییه» محکوم شد. با حکم شش ماه زندان، صنعا اکنون در زندان زنان قاهره است.

در اتریش، خلود و خواهرش تمیم، هنوز با خانواده‌ی ادلبرنر زندگی می‌کنند و به‌تازگی بورسیه‌ی برای تحصیل در رشته‌ی مطالعات میان‌فرهنگی در دانشگاهی محلی به آن‌ها داده شده است و در ماه سپتامبر کلاس‌های‌شان آغاز می‌شود. مدتی پیش، مادرشان عزیزه، که هرگز عراق را ترک نکرده بود و خلود پس از فرارش در ۱۱ سال قبل، تنها یک بار دیده بود، در کوت درگذشت. واکنش خلود به این خبر، همان واکنشی بود که از این زن جوان جسور انتظار می‌رفت. او بار دیگر تلاش برای نجات سایر اعضای خانواده‌اش را آغاز کرد. پدر و خواهرش هنوز در اردن گیر افتاده‌اند، و او تلاش می‌کند تا آن‌ها را به اتریش بیاورد. او گفت: «بزرگترین رویای من این است که آن‌ها را به این‌جا بیاورم و دوباره خانواده‌ی داشته باشم».

سرزمین‌های درهم‌شکسته:

جهان عرب چگونه فروپاشید؟

نیویورک تایمز / اسکات اندرسون ■ ترجمه: معصومه عرفانی

قسمت بیست و چهارم و پایانی

فصل پنجم: مهاجرت (۲۰۱۵-۲۰۱۶)

او با انگشت خود روی فرمان ماشین ضربه می‌زد. او گفت: «اکنون نوبت ما رسیده است. عراق رفته است. سوریه رفته است. نوبت ما است».

پایان

پس از ۱۶ ماه سفر در خاور میانه، برای من غیرممکن بود که بتوانم پیش‌بینی کنم در آینده چه اتفاقی روی خواهد داد، چه برسد به این‌که بگویم این‌همه چه معنایی خواهد داشت. در اغلب مکان‌هایی که من با همراهی پائولو پلگرین رفته بودم، وضعیت نسبت به زمانی که ما این سفر را آغاز کرده بودیم، به‌مراتب بدتر به‌نظر می‌رسید: سرکوب رژیم سبسی در مصر گسترده‌تر شده است؛ جنگ در سوریه جان ده‌ها هزار نفر دیگر را گرفته است؛ لیبی اکنون به‌سمت ورشکستگی کامل پیش می‌رود. تنها نقطه‌ی روشن، اگر نقطه‌ی روشن روی نقشه وجود داشته باشد، ائتلاف بین‌المللی ظاهراً پایدار و متعهدی است که در حال‌حاضر برای نابودی کامل داعش کار می‌کند.

به یاد می‌آورم که مجد ابراهیم به من گفته بود: «داعش فقط یک سازمان نیست. یک ایده است». البته، می‌توان گفت نوعی قبیله نیز هست، و اگر این بدنه از بین

پرسیده می‌شود، و مهم نیست که این تقسیم‌بندی‌ها و شکاف‌ها چقدر عمیق باشند.

تقریباً در مرکز فلات سنجان، یک پیچ ناگهانی در جاده، روستایی زیبا را در کنار رودخانه آشکار می‌کند: مجموعه‌ی از خانه‌هایی که در دامنه‌ی کوه سنگی ساخته شده‌اند، و درست در زیر آن‌ها، تراس‌های سنگی باستانی قرار دارند. بلندی تعدادی از دیوارهای این تراس‌ها به بیشتر از ۲۰ فوت می‌رسید. احتمالاً ساخت آن‌ها در آن کوهستان، پیش از دوران ماشین‌آلات و ابزارهای صنعتی، سال‌ها یا شاید دهه‌ها طول کشیده باشد. آن خانه‌ها در حال‌حاضر خالی شده بودند و سقف‌های آن‌ها توسط سربازان صدام‌حسین ویران شده بود، اما آن اتاق‌های سنگی باقی مانده بودند.

آذر در حالی‌که به روستا خیره شده بود، گفت: «این‌جا احتمالاً خیلی زیبا بوده است؛ یک بوستان».

اما برای آذر، ارزش گذشته فقط در همان درسی بود که برای آیندگان توضیح می‌داد. با پشت‌سرگذاشتن سنجان، او روحیه و خلق‌و‌خوی بهتری پیدا کرد. در حالی‌که ما هم‌چنان در کوهستان سنجان پیش می‌رفتیم،

و سوال دیگر این است که با فروکش کردن خطر فعلی، چه اتفاقی در دولت منطقه‌ی کردستان رخ خواهد داد؟ اگر تاریخ را راهنمای خود در نظر بگیریم، پیش‌بینی می‌شود که شکاف میان بارزانی‌ها و طالبانی‌ها عمیق‌تر خواهد شد و حتا ممکن است منجر به جنگ داخلی دیگری شود. بخشی از تاریخ پنهان این سرزمین، مجموعه‌ی از جنگ‌های داخلی میان قبایل است که آتش آن از همان ابتدای شکل‌گیری آن‌ها شعله‌ور شده بود. این میراث مشترک خونین به حداقل نیم قرن پیش بازمی‌گردد و تا اواسط دهه‌ی ۱۹۹۰ ادامه داشته است. آگاهی خانواده‌ی میرخان از این تاریخ پنهان، براساس تجربه‌های شخصی است.

در طول گفت‌وگوهای بسیاری که من با برادران میرخان داشتم، بارها در رابطه با شخصیت دو عضو این خانواده که جان خود را به‌عنوان یک پیشمرگه از دست داده و اکنون در مقبره‌ی شهیدان کردستان هستند، شنیدم: پدرشان، حسو، و برادرشان، علی. اما آن‌چه من کم‌تر راجع به آن شنیدم، جزئیات واقعی مرگ آن‌ها بود. سکوت دو برادر در این رابطه توجه‌برانگیز بود. پس از بارها تاکید، خانواده‌ی آذر در نهایت تصمیم گرفتند آن‌چه که من مستقلاً دریافته بودم، فاش کنند: حسو و علی میرخان، نه توسط دشمنان خارجی بی‌شمار کردها، بلکه توسط کردهای پیشمرگه‌ی رقیب خود کشته شده بودند.

زمانی که از آذر پرسیدم چرا تمایلی نداشت این اطلاعات را در اختیار من بگذارد، پاسخ داد: «این یک رسوایی است که کردها یکدیگر را می‌کشند. باوجود دشمنان زیادی که ما داریم، چطور ممکن است با هم دشمنی کنیم؟»

این پرسش بسیار خوبی است، اما به‌احتمال‌زیاد همان پرسشی است که در سراسر خاورمیانه‌ی تقسیم‌شده

پس از ۱۶ ماه سفر در خاور میانه، برای من غیرممکن بود که بتوانم پیش‌بینی کنم در آینده چه اتفاقی روی خواهد داد، چه برسد به این‌که بگویم این‌همه چه معنایی خواهد داشت. در اغلب مکان‌هایی که من با همراهی پائولو پلگرین رفته بودم، وضعیت نسبت به زمانی که ما این سفر را آغاز کرده بودیم، به‌مراتب بدتر به‌نظر می‌رسید: سرکوب رژیم سبسی در مصر گسترده‌تر شده است؛ جنگ در سوریه جان ده‌ها هزار نفر دیگر را گرفته است؛ لیبی اکنون به‌سمت ورشکستگی کامل پیش می‌رود. تنها نقطه‌ی روشن، اگر نقطه‌ی روشن روی نقشه وجود داشته باشد، ائتلاف بین‌المللی ظاهراً پایدار و متعهدی است که در حال‌حاضر برای نابودی کامل داعش کار می‌کند.

انتظار طولانی برای اصلاحات پوشالی

رحمت‌الله ارشاد

چهلک

سخن‌سازان

طالبان‌نویسم دولتی

مسئولیت حمله بر باقرالعلوم را نیز داعش بر عهده گرفت، یا حداقل برای مردمی که دنبال یافتن عامل این حمله‌ی تروریستی بودند چنین گفته شد. ظهور گروه داعش در افغانستان به حال هر کسی ضرر کرده باشد، برای دولت افغانستان فرصتی برای تیرنه‌ی طالبان فراهم کرده است. حالا هر جا که تروریست‌های طالب حمله می‌کنند و دست به کشتار مردم می‌برند، فوراً داعش اعلام مسئولیت می‌کند. به این ترتیب، دولت دیگر خود را در تنگنای توجیه کردن کارهای طالبان نمی‌یابد. گاه گاه که خبری از درگیری میان گروه طالبان و داعش پخش می‌شود، این ادعای دولت که طالبان داعش نیستند و با داعش همسو و همکار نیستند، بیشتر تحکیم می‌شود.

این که چرا دولت اشرف غنی نظر مثبتی نسبت به طالبان دارد سوال کهنه‌ی شده. این همان سوالی است که در مورد حکومت حامدکرزی نیز در میان نهاده می‌شد. در هر دو مورد پاسخ اکثر منتقدان به این سوال این بود که هم کرزی و هم اشرف غنی از منظری استراتژیک تقویت طالبان و نگاه داشتن آنان در کنار افراطی‌های قومی پشتون را لازم و مفید می‌دانند. این پاسخ غلط نیست و نشانه‌های بسیار هستند که درستی آن را تایید می‌کنند. اما یک چیز دیگر هم هست: بسیاری از این افراد قوم‌پرستی که در دولت کنونی طرفدار طالبان هستند، از نظر اعتقادی و ایدئولوژیک نیز همسویی واقعی با طالبان دارند. قبل از سقوط امارت طالبان بسیاری از این افراد موسوم به تکنوکرات در آن‌جا و ها فعال بودند و عمدتاً در پیشاور پاکستان کار و زنده‌گی می‌کردند. در آن دوره کسی نکتابی نمی‌یست و حرف‌های قشنگ در مورد دموکراسی و حقوق بشر نمی‌زد. چرا که نیاز و فشاری هم در این جهت نبود. همه در رنگ‌های واقعی خودشان بودند. یعنی به‌شدت از طالبان طرفداری می‌کردند. حالا اکثر آن افراد در دولت حضور دارند و به هر مستمسکی، از جمله داعش، چنگ می‌زنند تا طالبان را از خطا و تقصیر تیرنه کنند.

اختلافات سیاسی دو مقام حکومت وحدت ملی به زمین ماند، و همان‌طور که پروسه‌ی توزیع تذکره‌های الکترونیک سبوتاژ شد، بعید نیست که اقدام تازه و آغازین اصلاحات نظام انتخاباتی افغانستان نیز به بن‌بست‌های سیاسی و اجرایی منتهی شود. از جانب دیگر، اصلاح نظام انتخابات افغانستان بیش از این که تابع معرفی کمیشنران جدید باشد، وابسته به اقدامات جدی‌تر و عملی‌تر در راستای تفکیک و رسمی‌سازی هویت شهروندان و رأی‌دهندگان است. توزیع تذکره‌های الکترونیک که بدین هدف قرار بود آغاز شود، حالا مشخص نیست کی قرار است از سر گرفته شود و رأی‌دهندگان براساس اسناد هویت غیرقابل جعل شناسایی و مستحق رأی شوند. از این‌رو، معرفی کمیشنران کمیسیون‌های انتخاباتی بدون اصلاح سایر حوزه‌هایی که بر تقلب در انتخابات سایه‌ی سنگینی انداخته‌اند و مشکلات اصلی برای برگزاری یک انتخابات شفاف شمرده می‌شوند، تأثیر چندانی بر اصلاحات انتخاباتی و کسب مشروعیت دوباره برای انتخابات نخواهد داشت.

از جانب دیگر، باوجودی که حکومت تأکید می‌کند که این افراد بر اساس شایستگی و صداقت انتخاب شده‌اند، تجربه‌ی فردی شماری از کمیشنران نشان می‌دهد که از توانایی کافی برای برگزاری یک انتخابات شفاف برخوردار نیستند. شماری از این کمیشنران از روزی که در فهرست نهایی کمیته‌ی گزینش قرار گرفته‌اند دیدارهای جداگانه‌ی با مقامات برجسته‌ی حکومت وحدت ملی برای کسب اعتماد و رأی آن‌ها داشته‌اند و این دیدارها در انتخاب آنان بی‌تأثیر نیست. از این‌رو، تا آوردن اصلاحات واقعی برای برگزاری یک انتخابات شفاف، راهی طولانی در پیش است. مردم بیشتر از دو سال است که منتظر اصلاحات در نظام انتخاباتی‌اند. تا این‌جا کار مقامات حکومت آن‌چه که بر مردم تحمیل کرده یک انتظار طولانی است نه اصلاحات واقعی.

از جانب دیگر، باوجودی که حکومت تأکید می‌کند که این افراد بر اساس شایستگی و صداقت انتخاب شده‌اند، تجربه‌ی فردی شماری از کمیشنران نشان می‌دهد که از توانایی کافی برای برگزاری یک انتخابات شفاف برخوردار نیستند. شماری از این کمیشنران از روزی که در فهرست نهایی کمیته‌ی گزینش قرار گرفته‌اند دیدارهای جداگانه‌ی با مقامات برجسته‌ی حکومت وحدت ملی برای کسب اعتماد و رأی آن‌ها داشته‌اند و این دیدارها در انتخاب آنان بی‌تأثیر نیست.

ملی در راستای اصلاح نظام انتخاباتی طولانی و بی‌اجرا باقی‌ست. قوانین انتخابات که بر اساس دستور کابینه در پی اصلاح سیستم انتخاباتی افغانستان است دست‌نخورده باقی مانده است. کمیسیون مستقل انتخابات که پس از برگزاری چند انتخابات مملو از تقلب فاقد اعتبار شده، نیاز به آوردن اصلاحات گسترده‌ی منابع انسانی دارد و پروژه‌ی توزیع تذکره‌های الکترونیک به شهروندان افغانستان که بخشی از اصلاحات واقعی منوط به انجام آن است، در میان کشمکش‌های سیاسی و قومی تعطیل شده است.

اجرای اصلاحات و عملی‌سازی هر یک از این موارد در راستای اجرای یک اصلاحات واقعی و قابل اعتماد به زمان زیاد و کار فشرده نیاز دارد. افزون بر این که عملی‌سازی و اجرایی این تعهدات زمان‌بر است، هیچ تضمینی برای این که کمیشنران جدید کمیسیون مستقل انتخابات دوباره در اجرای مأموریت‌شان به بن‌بست نخورند، وجود ندارد. آن‌گونه که نتایج کار کمیسیون خاص با وجود ارائه‌ی پیشنهادات عملاً در میان

دو سال قبل هنگام توافق دو نامزد، پادرمیانی جان کری وزیر امورخارجه‌ی امریکا برای تشکیل حکومت وحدت ملی، منجر به امضای توافق‌نامه‌ی سیاسی تشکیل حکومت وحدت ملی شد که بر اساس آن حکومت مکلف بود: «به‌منظور حصول اطمینان از این که انتخابات در آینده افغانستان از اعتبار کامل برخوردار باشد، نظام انتخاباتی افغانستان (قوانین و نهادها) به تغییرات بنیادی نیاز دارد. رئیس‌جمهور با در نظر داشت ماده‌ی ۷ چارچوب سیاسی بلافاصله پس از تاسیس حکومت وحدت ملی، کمیسیون خاصی را با هدف اصلاح نظام انتخاباتی افغانستان طی یک فرمان ایجاد می‌کند. اعضای کمیسیون خاص با توافق رئیس‌جمهور و رئیس اجرایی تعیین می‌گردند. کمیسیون خاص در مورد پیشرفت کارها به رئیس اجرایی گزارش‌ده بوده و کابینه پیشنهادات این کمیسیون را بررسی نموده و اقدامات لازم را برای تطبیق آن روی دست می‌گیرد. لازم به ذکر است که تطبیق اصلاحات انتخاباتی باید قبل از برگزاری انتخابات پارلمانی در سال ۱۳۹۴ صورت بگیرد.»

دیروز در حالی که دو سال بیشتر از این تعهد کتبی و امضای سند رسمی مقامات حکومت وحدت ملی می‌گذرد، کمیشنران کمیسیون‌های انتخاباتی در ارگ ریاست‌جمهوری مراسم تحلیف را انجام دادند. حکومت افغانستان می‌گوید که کمیته‌ی گزینش به‌عنوان یک کمیته‌ی مستقل از میان ۷۰۰ داوطلب کار در نهادهای انتخاباتی فهرست ۳۶ نفره‌ی را در اختیار مسئولان بلندپایه‌ی حکومت وحدت ملی قرار داد که از میان آن‌ها شایسته‌ترین‌ها را انتخاب کنند. سرور دانش در مراسم تحلیف گفت که در انتخاب اعضای جدید کمیسیون مستقل انتخابات، ترکیب جنسیتی، ترکیب قومی، تخصص، استقلال و صداقت افراد از معیارهایی بوده‌اند که در انتخابات کمیشنران جدید نقش داشته‌اند. مراسم تحلیف کمیشنران جدید کمیسیون‌های انتخاباتی در حالی انجام شد که فهرست تعهدات حکومت وحدت

هر روز روزنامه اطلاعات روز را پشت در منزلتان در یافت کنید

Subscribe to Daily Etilaat Roz

6 Months

120\$ USD

Annual

200\$ USD

برای ادارات دولتی و شرکتها

۳۰۰۰ افغانی

شش ماهه

۵۰۰۰ افغانی

یک ساله

برای متعلمین و محصلین

۲۰۰۰ افغانی

شش ماهه

۴۰۰۰ افغانی

یک ساله

zaki.daryabi2@gmail.com

صاحب امتیاز و مدیرمسئول: ذکی دریابی

معاون مدیرمسئول: حمیرا رسا

سردبیر: خلیل پژواک

دبیر خبر: عصمت الله سروش

گزارشگر: الیاس نواندیش

ویراستار: عمران راتب

صفحه آرا: هادی دریابی

hussainjoya2014@gmail.com

بازاریاب: محمد حسین جویا ۰۷۶۷۱۵۲۰۶۲

dailyetilaatroz@gmail.com

آدرس: کابل، کارته سه، سرک شورا

شماره تماس: ۰۷۸۹۶۴۵۱۶۰

مسئول توزیع: روح الله مرادی ۰۷۷۶۹۴۰۴۵۴ / ۰۷۹۲۹۱۹۳۲۲

چاپ: مطبعه امام ۰۷۹۹۱۴۲۹۹۹

یادداشت: تنها یادداشت روز دیدگاه رسمی اطلاعات روز می باشد. مسئولیت سایر نوشته ها به نویسندگان آن بر می گردد.

نه آب داریم نه تشناب؛

اکثریت مان هم اسهالیم!

الیاس نواندیش

آن هم سوء تغذی که سبب قد کوتاهی است. وزیر صحت عامه در بخشی از سخنان خود گفت از عوامل دیگر حفظالصحهی غیرمصون شیوع مرض پولیو یا فلج اطفال است. افغانستان از جمله دو کشوری است که هنوز هم پولیو در آن شیوع دارد. آقای فیروز گفت: «انتشار مرض پولیو ارتباط مستقیم با عدم حفظالصحهی مناسب، آب آشامیدنی و رفع حاجت در فضای باز دارد.»

۵۳ درصد مکاتب کشور به آب آشامیدنی صحتی دسترسی ندارند

اسدالله حنیف بلخی، وزیر معارف کشور در اولین کنفرانس حفظالصحه در افغانستان گفت که در حال حاضر ۱۶۴۰۰ مکتب در سراسر کشور موجود است که ۸،۸ میلیون دانش آموز در آن مصروف فراگیری درس و تعلیم اند. ۳۹ درصد این دانش آموزان را دختران تشکیل می دهند.

وزیر معارف گفت یکی از سهولت های لازم وجود آب آشامیدنی صحتی و فراهم نمودن سهولت های حفظالصحه است و براساس احصاییه وزارت معارف، تنها ۴۷ درصد مکاتب در کشور از این تسهیلات برخوردارند. آقای بلخی گفت: «هنوز هم ۵۳ درصد دیگر از دسترسی به این تسهیلات محروم اند. این خود نشان دهندهی یک چالش بزرگ برای مکاتب در سراسر کشور است.»

رولا غنی: کابل گم شدهی خود را باز یابیم

رولا غنی، بانوی اول کشور در این نشست گفت عدم دسترسی زنان، دختران و اطفال به آب پاک، تشناب و رفع حاجت در شهرها و روستاها و حتا مکاتب بزرگترین معضل اجتماعی ما را تشکیل می دهد و توجه مردم و مسئولین در این رابطه یک امر فوقالعاده ضروری می باشد.

خانم غنی گفت ۴۲ سال پیش وقتی به کابل آمدم، صبح ها پنجره را باز می گذاشتم و نفس هوای تازه و پاک کابل به من روح تازه می بخشید و آسمان آبی شب های کابل و ستاره های درخشان آنرا در کمتر نقاط جهان پیدا توانستم. او گفت: «متأسفانه امروز شهر کابل در اثر تراکم نفوس و کم توجهی شهروندان زیبایی خود را از دست داده است.» بانوی اول کشور گفت ساختمان های غیرمعیاری و غیرقانونی، سبب آلوده شدن آبها در کشور به خصوص در شهرها شده است و باید مردم متوجه خطرات صحتی آن شوند. به گفتهی خانم اول کشور نباید سلامت مردم و جامعه را قربانی منافع شخصی خود بسازیم.

مبتاز ساختن و بحث روی دستاوردها، شناسایی چالش های سد راه حفظالصحه، بالابردن سطح آگاهی زنان و مردان در جوامع در مورد نظافت و حفظالصحه و استفادهی مؤثر و مثمر از منابع به هدف بالا بردن متکی به خود بودن از موارد قابل تمرکز و نتایج متوقعهی این نشست است.

این کنفرانس از سوی وزارت احیا و انکشاف دهات و به کمک مالی یونسف برای سه روز برگزار شده که در آن وزارت های صحت عامه، معارف، شهرسازی و مسکن، مالیه و بانک جهانی نیز شرکت دارند.

در این نشست عدم دسترسی به آب آشامیدنی صحتی و تشنابها را یک مشکل عمده خواند و گفت که سوء تغذیها و امراض مکرری به خصوص اسهالات، رابطهی مستقیم با عدم دسترسی به آب آشامیدنی صحتی و حفظالصحهی مناسب دارد.

آقای فیروز گفت ۶۱ درصد مردم افغانستان به تسهیلات حفظالصحهی مصون دسترسی ندارند.

وزیر صحت عامه گفت سروری های اخیر مرگومیر در افغانستان نشان می دهد که امراض اسهالی یا امراضی که سبب اسهال می شود، رابطهی مستقیم با عدم دسترسی به آب آشامیدنی مصون و حفظالصحهی مناسب دارد.

وزیر صحت عامه افزود: «در حدود ۶،۲ درصد مرگومیر اطفال کمتر از سن پنج سال به دلیل اسهال است و این اسهال از سبب عدم موجودیت دسترسی به حفظالصحهی مناسب و آب آشامیدنی است.»

او گفت شواهد نشان می دهد که رابطهی بسیار مستقیم و جدی میان عدم حفظالصحهی مناسب و سوء تغذی مزمن، خصوصاً سوء تغذی که سبب قد کوتاهی می شود، در افغانستان موجود است و این بسیار تکان دهنده و خطرناک است.

آقای فیروز علاوه کرد: «سروری ملی تغذی ۲۰۱۳ نشان می دهد که حدود ۴۱ درصد مردم افغانستان از سوء تغذی مزمن رنج می برند و

از پنج میلیون افغان به تسهیلات حفظالصحه دسترسی پیدا کرده اند و نفوسی که در فضای باز دفع حاجت می کنند به ۱،۶ میلیون نفر کاهش یافته است. او گفت: «امروز فقط ۴،۵ میلیون نفوس کشور در فضای باز دفع حاجت می کنند.»

براساس آمار وزارت احیا و انکشاف دهات، از هر ۱۰ نفر در افغانستان ۲ نفر به تشناب دسترسی ندارند و در فضای آزاد دفع حاجت می کنند.

وزیر احیا و انکشاف دهات همچنان گفت قبل از سال ۲۰۰۴ در افغانستان به عنوان یک کشور جنگزده و متأثر از خشک سالی های پیهم خدمات آبرسانی و حفظالصحهی محیطی به شکل پروژه وار و پاسخ اضطراری عرضه می گردید. در سال ۲۰۰۴ حکومت وزارت انکشاف دهات را موظف نمود تا به عوض ارایهی خدمات آبرسانی و حفظالصحهی محیطی به شکل پروژه وار و پاسخ اضطراری، به عرضهی خدمات برنامه وار اقدام نماید. به گفتهی آقای درانی با درک اهمیت خدمات آبرسانی و حفظالصحهی محیطی حکومت عرضهی خدمات آبرسانی و حفظالصحهی محیطی را شامل برنامهی میثاق شهروندی ساخته است.

۴۱ درصد نفوس کشور از سوء تغذی مزمن رنج می برند
فیروزالدین فیروز، وزیر صحت عامهی کشور

«اولین کنفرانس ملی حفظالصحه در افغانستان» به هدف گردهم آوری شرکای مختلف دولتی، ادارات ملل متحد، نهادهای جامعهی مدنی، شرکای منطوقی، تمویل کنندگان و سایر همکاران دیدخل در کابل برگزار شده که در آن روی پیشرفت ها و چالش های موجود در رابطه به حفظالصحه و برنامه های دولت افغانستان در مورد بهبود بخشیدن وضعیت فعلی حفظالصحه بحث و گفت و گو می شود.

«۴،۵ میلیون نفر در فضای باز دفع حاجت می کنند»

نصیر احمد درانی، وزیر احیا و انکشاف دهات در نشست افتتاحیهی این کنفرانس به روز سه شنبه دوم قوس، گفت مطابق به آخرین ارقام ارایه شده از طریق ارزیابی شرایط زندگی افغانها که در سال ۱۳۹۳ از سوی ادارهی مرکزی احصاییه صورت گرفته است، ۸۱ درصد نفوس کشور به یک نوع تشناب دسترسی دارند که یک رقم بلند را در میان کشورهای همسایه نشان می دهد و اما هنوز هم ۱۹ درصد نفوس کشور در فضای باز دفع حاجت می کنند.

هرچند ۸۱ درصد نفوس کشور به تشناب دسترسی دارند، اما تنها ۱۳ درصد آن انکشاف یافته بوده و ۶۸ درصد دیگر آن تشناب های عادی یا غیرانکشاف یافته می باشند.

آقای درانی افزود که از سال ۲۰۱۱ مطابق به معلومات سازمان صحتی جهان و یونسف، بیش

داریانا افغان هوایی شرکت
ARIANA AFGHAN AIRLINES

Facebook.com/flyariana
+93(0)777071333
+93(0)700071333
+93(0)790071333
+93(0)786071333
www.flyariana.com
info@flyariana.com

داریانا افغان هوایی شرکت جهت عرضه خدمات بهترهوائی و ایجاد سهولت به هوطنان عزیز تخفیف های ویژه را در قیمت تکت ها قرار ذیل ارائه نموده است.

30 %	تخفیف برای دیپلمات های محترم
20%	تخفیف برای کارمندان محترم دولت
25%	تخفیف برای محصلین گرامی
20%	تخفیف برای ورزشکاران پر افتخار تربیت بدنی و المپیک
20%	تخفیف برای افراد دارای معلولیت